

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zgierzu wyrokiem z dnia 23 października 2018 roku w sprawie z powództwa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. przeciwko T. B. o zapłatę:

1. oddalił powództwo,
2. zmienił punkt 3. postanowienia z dnia 17 maja 2018 roku w ten sposób, że ustalił wynagrodzenie kuratora na kwotę 360 zł;
3. przyznał adw. M. I. – kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego T. B. wynagrodzenie w wysokości 360 zł i kwotę tę nakazał wypłacić z zaliczki wpłaconej przez powoda;
4. nakazał zwrócić na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 747 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia kuratora.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, które przedstawiają się następująco:

w dniu 24 października 2014 roku T. B. zawarł z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną z siedzibą we W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) na okres od dnia 24 października 2014 roku do dnia 25 października 2020 roku. Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę na dzień zawarcia umowy wynosiła 3.445,20 zł i składała się z całkowitej kwoty pożyczki w wysokości 1.500 zł, prowizji za udzielenie pożyczki w wysokości 240 zł, odsetek umownych w wysokości 726,45 zł i opłaty za ochronę ubezpieczeniową w kwocie 978,75 zł. W treści umowy został wskazany adres korespondencyjny pozwanego: Z., ul. (...). Zgodnie z § 1 ust. 17 w razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch pełnych rat, bank miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia.

Pismem datowanym na dzień 29 maja 2016 roku (...) Bank (...) S.A. dokonał wypowiedzenia umowy pożyczki z 30-dniowym okresem wypowiedzenia. Pismo zostało zaadresowane na adres Koszarowa 9/1 G. 111 Z.. Korespondencja wróciła z adnotacją „adresat wyprowadził się”.

Zgodnie z wyciągiem z ksiąg (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej zadłużenie pozwanego na dzień 25 października 2016 roku wynosiło 2.426,55 zł. Na wymienioną kwotę składały się kwota należności głównej w wysokości 2.162,75 zł, kwota odsetek za okres od dnia 24 października 2014 roku do dnia wystawienia wyciągu w wysokości 140,79 zł oraz koszty, opłaty i prowizje w łącznej wysokości 123,01 zł.

Od miesiąca lutego 2018 roku pozwany podjął zatrudnienie jako kierowca. Miesięczny dochód pozwanego kształtuje się na poziomie 2.100 zł brutto. Pozwany posiada wiele kredytów do spłaty na łączną kwotę 65.000 zł. W gospodarstwie domowym pozostaje sam. Po odliczeniu wszystkich wydatków pozostaje mu wolna kwota 100 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że powód w dniu 29 maja 2016 roku skierował do pozwanego wypowiedzenie umowy. W treści wypowiedzenia wskazano, iż w związku z zagrożeniem terminowej spłaty pożyczki Bank wypowiada umowę z 30 – dniowym okresem wypowiedzenia. Jednocześnie poinformowano pozwanego, że po upływie okresu wypowiedzenia cała należność z tytułu udzielonej pożyczki staje się wymagalna. Wypowiedzenie zostało zaadresowane na adres ul. (...) G. 111 (...) (...) Z., a przesyłka wróciła do nadawcy z adnotacją „adresat wyprowadził się”. Wypowiedzenie to jest jednak nieskuteczne, gdyż zostało skierowane na nieprawidłowy adres. Jak wynika bowiem z treści umowy, pozwany wskazał adres korespondencyjny, tj. Z. ul. (...).

Następnie Sąd I instancji ustalił, że w rozpoznawanej sprawie powód w piśmie z dnia 29 maja 2016 roku wypowiedział pozwanemu umowę kredytu, wzywając go jednocześnie do zapłaty wymagalnych należności w 30-dniowym okresie wypowiedzenia. Analiza treści powołanego wypowiedzenia wskazuje, iż nie sposób uznać, aby wezwanie powoda

spełniało wymogi przepisu art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe. W ocenie Sądu norma ta nakłada na banki obowiązek wezwania kredytobiorcy do zapłaty w terminie nie krótszym niż 14 dni - zanim złoży kredytobiorca oświadczenie o wypowiedzeniu umowy na podstawie art. 75 ust. 1 prawa bankowego i zawartej umowy. Ponadto w wezwaniu takim banki zobligowane są poinformować kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W niniejszej sprawie powodowy bank w ogóle nie wystosował do pozwanego takiego wezwania, ani nie poinformował go o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Tym samym wypowiedzenie datowane na 29 maja 2016 roku jest na podstawie art. 58 § 1 k.c. nieważne.

Jako ostatni argument przemawiający za niezasadnością powództwa Sąd I instancji wskazał, że łącząca strony umowa nadal obowiązuje, ale powód nie udowodnił zgodnie z art. 6 k.c., jaka kwota pozostaje do zapłaty z tytułu zaległych rat na dzień orzekania i brak jest podstawy do zasądzenia części kwoty z tytułu obowiązującej umowy kredytu.

Sąd meriti doszedł do przekonania, że nie można takich ustaleń czynić w szczególności na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych. Wyciąg ten został sporządzony po pierwsze w dniu 25 października 2016 roku, a po drugie jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. wyciąg z ksiąg bankowych jest dowodem wyłącznie na to, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w jego treści i podlega ocenie na równi z pozostałymi dowodami. Na podstawie tego dokumentu nie można sformułować domniemania, że stwierdzone w nim okoliczności są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Z uwagi na to, fakt zadłużenia pozwanego, jego tytuł i wysokość, winny zostać wykazane za pomocą innych dowodów. Jak wskazano powód nie przedstawił dowodów, na podstawie których Sąd miałby możliwość ustalenia wysokości istniejącego zadłużenia szczególnie w kontekście ustalenia, że umowa nie została skutecznie rozwiązana. W rozpatrywanej sprawie przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg bankowych powoda nie pozwalał na wyprowadzenie jednoznacznych ustaleń faktycznych co do wysokości dochodzonej pozewem wierzytelności. Powód winien był wykazać, w jaki sposób dokonał zarachowania uiszczonych przez pozwanego kwot tytułem spłaty pożyczki, jak i zasadność dokonanych przez niego wyliczeń. Powód powyższego jednak nie wykazał, brak było zatem możliwości ustalenia wysokości roszczenia powoda.

Z tych wszystkich względów Sąd oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy w punkcie 2. wyroku zmienił punkt 3. postanowienia z dnia 17 maja 2018 roku o ustanowieniu wynagrodzenia kuratora albowiem kwota wskazana w treści tego postanowienia została błędnie ustalona na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 9 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 536) w zw. z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2016 r. poz. 1668 ze zm.).

W punkcie 3. wyroku Sąd I instancji przyznał kuratorowi wynagrodzenie w wysokości 360 zł ustalone na podstawie przywołanego rozporządzenia w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2016 r. poz. 1668 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Skarżący zarzucił wydanemu orzeczeniu naruszenie przepisów prawa materialnego oraz procesowego, a ponadto uniemożliwienie dochodzenia przez powoda od pozwanego całości dochodzonego powództwem roszczenia.

Wobec podniesionych zarzutów apelujący wniósł o uchylenie wyroku z dnia 23 października 2018 roku oraz wydanie wyroku zasądającego roszczenie zgodnie z pozewem, bądź ewentualne przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym również kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił: pozwany w maju 2016 r. mieszkał pod adresem Z., ul. (...) (protokół -k. 81, odpowiedź na apelację – k. 111).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda jest bezzasadna .

Niniejsza sprawa rozpoznana została w postępowaniu uproszczonym, to zaś determinuje konieczność zastosowania określonych dla tego rodzaju spraw regulacji szczególnych, zwłaszcza dyspozycji przepisu art. 505¹³ § 2 k.p.c., zgodnie, z którym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W dalszej kolejności trzeba mieć także na uwadze, że w postępowaniu uproszczonym apelacja ma charakter ograniczony, a celem postępowania apelacyjnego nie jest tu ponowne rozpoznanie sprawy, ale wyłącznie kontrola wyroku wydanego przez sąd I instancji w ramach zarzutów podniesionych przez skarżącego. Innymi słowy mówiąc, apelacja ograniczona wiąże sąd odwoławczy, a zakres jego kompetencji kontrolnych jest zredukowany do tego, co zarzuci w apelacji skarżący. Wprowadzając apelację ograniczoną, ustawodawca jednocześnie określa zarzuty, jakimi może posługiwać się jej autor i zakazuje przytaczania dalszych zarzutów po upływie terminu do wniesienia apelacji – co w polskim porządku prawnym wynika z art. 505⁹ § 11 i 2 k.p.c. (tak w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC Nr 6 z 2008 r., poz. 55). Tym samym w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów apelacji, bez dokonywania analizy zgodności zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem w pozostałym zakresie.

Powód nie sprecyzował zarzutów apelacji, jednakże jej analiza prowadzi do wniosku, iż skarżący zarzucił rozstrzygnięciu Sądu I instancji naruszenie art. 58 § 1 k.c., art. 75c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe oraz art. 471 k.c. w zw. z art. 729 k.c.

Ustawą z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektóre innych ustaw został dodany art. 75c ustawy Prawo bankowe. Zgodnie z art. 12 tej ustawy zmieniającej banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Ustawa weszła w życie po 14 dniach od jej ogłoszenia, a zatem w dniu 27 listopada 2015 roku. Tym samym od dnia 28 grudnia 2015 roku banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe powinny dostosować swoją działalność do wymagań stawianych w art. 75c ustawy Prawo bankowe.

Przekładając powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, iż wypowiedzenie umowy pożyczki przez powoda miało nastąpić pismem z dnia 29 maja 2015 roku. Tym samym wskazane wypowiedzenie spowodowane opóźnieniem się kredytobiorcy ze spłatą zobowiązania winno być poprzedzone wezwaniem przez bank do dokonania spłaty z wyznaczeniem terminu nie krótszego niż 14 dni roboczych (art. 75c ust. 1 ustawy Prawo bankowe). Ponadto w tym wezwaniu bank powinien poinformować kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (art. 75c ust 2 wskazanej ustawy). Mając na względzie, iż umowa pożyczki zawartej pomiędzy powodem a pozwanym nie została wypowiedziana przed dniem 28 grudnia 2015 roku, po tej dacie powód chcąc wypowiedzieć umowę pozwanemu powinien sprostać wymaganiom stawianym przez art. 75c ustawy Prawo bankowe, tj. wypowiedzenie umowy poprzedzić wezwaniem do zapłaty zadłużenia w wyznaczonym terminie wraz z informacją o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Powód nie wywiązał się z obowiązków nałożonych przez ustawę i nie poprzedził pisma informującego o wypowiedzeniu umowy pożyczki wezwaniem do zapłaty. Tym samym wypowiedzenie to należało uznać za bezskuteczne w myśl art. 58 k.c.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. W odniesieniu do przedmiotowej sprawy należy wskazać, iż ani bank ani spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Najpierw kredytodawca czy też pożyczkodawca powinien

doręczyć kredytobiorcy/pożyczkobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 ustawy Prawo bankowe oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu (nie krótszego niż 14 dni roboczych). Dopiero po upływie tego terminu bank lub spółdzielcza kasa może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej. Nie jest przy tym istotne, czy wypowiedzenie następuje ze względu na niedotrzymanie przez kredytobiorcę (pożyczkobiorcę) warunków udzielenia kredytu, czy utratę zdolności kredytowej. W przypadku gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna banku, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-pożyczkowej polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). W szczególności nie prowadzi ona do wymagalności wierzytelności banku czy też kasy o spłatę tej części kredytu lub pożyczki, co do której kredytobiorca/pożyczkobiorca nie pozostawał w opóźnieniu. Biorąc pod uwagę cel art. 75c ustawy - Prawo bankowe, wypada uznać, że stanowi on w całości przepis semidyspozytywny. Może zostać zmieniony w umowie kredytu albo osobnym porozumieniu jedynie na korzyść kredytobiorcy (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 marca 2019 roku, V ACa 609/18, LEX nr 2695542). Niezachowanie wskazanych wymogów skutkowało nieważnością dokonanej czynności wypowiedzenia umowy. Natomiast wskazywany przez apelanta art. 687 k.c. dotyczy umów najmu i nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na względzie Sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że zarzuty naruszenia art. 58 k.c. i art. 75c ustawy Prawo bankowe są niezasadne.

Zarzut naruszenia art. 471 k.c. w zw. z art. 729 k.c. nie zasługuje na aprobatę. Zgodnie z art. 729 k.c. posiadacz imiennego rachunku bankowego obowiązany jest zawiadamiać bank o każdej zmianie swego zamieszkania lub siedziby. Natomiast w myśl art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż powód w przedmiotowej sprawie nie jest dłużnikiem, który nie wykonał zobowiązania w myśl art. 471 k.c., zatem wskazany przepis nie ma zastosowania w realiach badanego postępowania.

Abstrahując od powyższego, wypowiedzenie skierowane do pozwanego zostało zaadresowane na adres ul. (...) G. 111 (...)-(...) Z., a przesyłka wróciła do nadawcy z adnotacją „adresat wyprowadził się”. W istocie wypowiedzenie zostało skierowane na nieprawidłowy adres. Jak wynika bowiem z treści umowy, pozwany wskazał adres korespondencyjny, tj. Z. ul. (...)/. Analiza apelacji prowadzi do wniosku, iż powód zdaje się nie zauważać swojego błędu w nadaniu przesyłki na niewłaściwy adres. Adres ten, skoro jest inny niż adres zamieszkania, winien być jedynym używanym w korespondencji pomiędzy stronami umowy. Powód, otrzymując zwrot przesyłki wysłanej na adres zamieszkania pozwanego z adnotacją „adresat wyprowadził się”, nie zweryfikował prawidłowości adresu do doręczeń i nie wysłał pisma informującego o wypowiedzeniu umowy na adres korespondencyjny. Tym samym nie można wyprowadzać wniosku, iż przyczyną nedoręczenia wypowiedzenia umowy było niewskazanie przez pozwanego nowego adresu zamieszkania, bowiem wskazał inny niż zamieszkania adres do korespondencji. Tym samym nietrafny jest zarzut stawiany przez apelującego.

Podsumowując powyższy wywód stwierdzić należy, iż wywiedziona przez powoda apelacja nie zawierała zarzutów, mogących podważyć rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, w związku z czym, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c..